

Αθήνα, 5 Μαρτίου 2015

Δελτίο Τύπου

Αναγκαίο το δημοκρατικό σχολείο για την πρόληψη της σχολικής βίας

Με αφορμή την 6η Μαρτίου, ο Συνήγορος του Πολίτη, με την ιδιότητά του ως Συνήγορος του Παιδιού, επισημαίνει ότι στην ιδιαίτερα κρίσιμη σημερινή συγκυρία, είναι αναγκαίο να επαναπροσδιορισθεί ο δημόσιος λόγος σχετικά με τη σχολική βία και τον εκφοβισμό και να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στον δημοκρατικό και τον κοινοτικό χαρακτήρα του σχολείου. Ενός σχολείου που μέσα από διαδικασίες συμμετοχής και διαλόγου μπορεί να καλλιεργήσει συλλογικές άμυνες απέναντι τόσο στη σχολική βία όσο και στον φόβο και την ανασφάλεια που προκαλούνται από τις υπερβολικές δημόσιες αναφορές και τη συχνότατη διόγκωση και διαστρέβλωση του φαινομένου από τα ΜΜΕ.

Η 6^η Μαρτίου καθιερώθηκε το 2011 από το Υπουργείο Παιδείας ως «**Ημέρα κατά της Βίας στο Σχολείο**». Την πρόταση για την καθιέρωση της ημέρας αυτής είχε υποστηρίξει και ο Συνήγορος του Πολίτη, συμμετέχοντας, με την ιδιότητά του ως Συνήγορος του Παιδιού, στο Δίκτυο κατά της Βίας στο Σχολείο. Από το 2003 που ανέλαβε την αποστολή της προάσπισης και προαγωγής των δικαιωμάτων του παιδιού μέχρι σήμερα, ο Συνήγορος έχει διερευνήσει σημαντικό αριθμό υποθέσεων που σχετίζονται με τη σχολική βία και έχει συζητήσει για το θέμα αυτό με χιλιάδες μαθητές, εκπαιδευτικούς αλλά και γονείς, ακούγοντας με προσοχή τις απόψεις τους. Έχει αποστείλει τις προτάσεις του στο Υπουργείο Παιδείας και έχει λάβει μέρος σε μεγάλο αριθμό επιστημονικών συναντήσεων, ημερίδων και σεμιναρίων (βλ: www.0-18.gr/qia-megalloys/bia-sto-scholeio).

Άποψη του Συνηγόρου είναι ότι η σχολική βία έχει σύνθετα αίτια, σχετίζεται με ποικίλα κοινωνικά φαινόμενα που έχουν εμφανιστεί στη σύγχρονη κοινωνία και δεν μπορεί να αντιμετωπίζεται τιμωρητικά, ούτε με απλές συμβουλές. Χρειάζεται κόπο και πολύπλευρες συνεργασίες. Είναι αναγκαίο οι σχολικές κοινότητες να ευαισθητοποιούνται σχετικά με τη βία και το σχολικό εκφοβισμό και να ενδυναμώνονται προληπτικά. Οι εκπαιδευτικοί να επιμορφώνονται και να συνεργάζονται μεταξύ τους και με άλλες αρμόδιες υπηρεσίες, για την αναγνώριση και την προσεκτική διαχείριση της. Οι μαθητές να εκπαιδεύονται βιωματικά διαρκώς, από το νηπιαγωγείο μέχρι και το λύκειο, σχετικά με την κατανόηση και προάσπιση των δικαιωμάτων τους, τον σεβασμό των δικαιωμάτων των άλλων και την έκφραση αλληλεγγύης προς τα θύματα, όταν γίνονται μάρτυρες περιστατικών βίας. Το σχολείο χρειάζεται να προωθεί την συμμετοχή των παιδιών στη σχολική ζωή, την επεξεργασία και εφαρμογή κοινά αποδεκτών σχολικών κανόνων και τη συνεργασία όλων των μερών για την ειρηνική επίλυση των συγκρούσεων που εκδηλώνονται μέσα και έξω από αυτό. Οι μαθητές μπορούν να έχουν ενεργό ρόλο στην πρόληψη και διαχείριση της βίας στο σχολείο, μέσα από τη λειτουργία των μαθητικών κοινοτήτων, ομάδων φιλίας, εκπαιδευμένων συνομηλίκων διαμεσολαβητών ή ανάπτυξη άλλων πρωτοβουλιών. Στις προσπάθειες αυτές κρίσιμος είναι ο ρόλος των εκπαιδευτικών, ως παιδαγωγών, εμπνευστών και μεσολαβητών, όπως και των σχολικών συμβούλων ως εξωτερικών υποστηρικτών του έργου τους. Οι γονείς καλούνται να συνδράμουν και να συμπαρασταθούν στα παιδιά τους με το δικό τους τρόπο, ενώ, όποτε χρειάζεται, τα σχολεία μπορούν να προσφεύγουν σε ειδικευμένους επαγγελματίες και υπηρεσίες της κοινότητας. Μέσα από συλλογικότητα, ζωντανή παιδαγωγική σχέση και κοινοτική

λειτουργία, τα σχολεία μπορούν να βρίσκουν τις δικές τους θετικές απαντήσεις στα φαινόμενα βίας.

Τα τελευταία χρόνια έγιναν πράγματι θετικά βήματα στην ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης σχετικά με τη σχολική βία. Ο Συνήγορος ωστόσο προβληματίζεται από το γεγονός ότι η δημόσια ανάδειξη του ζητήματος συνδυάστηκε συχνότατα με υπερβολικές αναφορές στο φαινόμενο από τα ΜΜΕ, που, επιδιώκοντας τη συναισθηματική διέγερση του κοινού, συνοδεύουν συχνά τα σχετικά ρεπορτάζ με την διόγκωση και διαστρέβλωση του θέματος και επαναλαμβανόμενη προβολή οπτικοακουστικού υλικού παιδιών που ασκούν βία μεταξύ τους (πολλές φορές μάλιστα προερχόμενο από ξένους ιστοχώρους), προκαλώντας φόβο, πανικό και μεγάλη ανησυχία στους γονείς. Ως αποτέλεσμα αυτού, πολλοί γονείς, αντί να στηρίζουν τα παιδιά τους και να ζητούν τη συνεργασία των εκπαιδευτικών και των σχολικών συμβούλων, όταν αυτά τους αναφέρουν κάποια ενέργεια βίας ή εκφοβισμού εις βάρος τους, στρέφονται νομικά ή με άλλους τρόπους κατά των εκπαιδευτικών και των γονέων άλλων μαθητών.

Η υπερβολική δημόσια αναφορά στη σχολική βία καθιστά πλέον αναγκαίο **να επαναπροσδιοριστεί ο δημόσιος λόγος** σχετικά με το φαινόμενο αυτό και να δοθεί έμφαση στην **παιδαγωγική λειτουργία του σχολείου**, που αποσκοπεί στην πρόληψη, στην καλλιέργεια της συνεργασίας και της αίσθησης ασφάλειας μέσα από παιδαγωγικές σχέσεις εμπιστοσύνης και συνεργασίας. Ο Συνήγορος του Πολίτη / Συνήγορος του Παιδιού εκτιμά ότι στην ιδιαίτερα κρίσιμη σημερινή συγκυρία, το μήνυμα που θα πρέπει να τονιστεί προς όλα τα μέλη της εκπαιδευτικής κοινότητας, μαθητές - μαθήτριες, εκπαιδευτικούς και γονείς είναι η **ανάγκη να ενισχυθεί ο δημοκρατικός και ο κοινοτικός χαρακτήρας του σχολείου**, ώστε μέσω αυτού να αναδειχθούν οι δυνατότητες αποτελεσματικής πρόληψης και επιτυχούς διαχείρισης κάθε μορφής σχολικής βίας. Αυτό άλλωστε είναι και το αίτημα που απευθύνουν οι μαθητές προς τον Συνήγορο στις μέρες μας: *«ένα σχολείο που να μας σέβεται, να μας υπολογίζει και να μας εμπνέει»*.

Για τον λόγο αυτό, ο Συνήγορος με αφορμή την 6^η Μαρτίου τονίζει ότι Ημέρα κατά της Σχολικής Βίας χρειάζεται να αποτελέσει ορόσημο για κοινές προσπάθειες με στόχο το δημοκρατικό σχολείο, που μέσα από διαδικασίες συμμετοχής και διαλόγου θα καλλιεργήσει τις συλλογικές άμυνες απέναντι τόσο στη βία όσο και στην ενισχυόμενη από τα μέσα ενημέρωσης φοβία και ανασφάλεια.

Για περισσότερες πληροφορίες απευθυνθείτε στο
Τμήμα Επικοινωνίας:
Παραγυιός Πέτρος τηλ. 213 1306625
Παπαγεωργοπούλου Δημητρία τηλ. 213 1306604